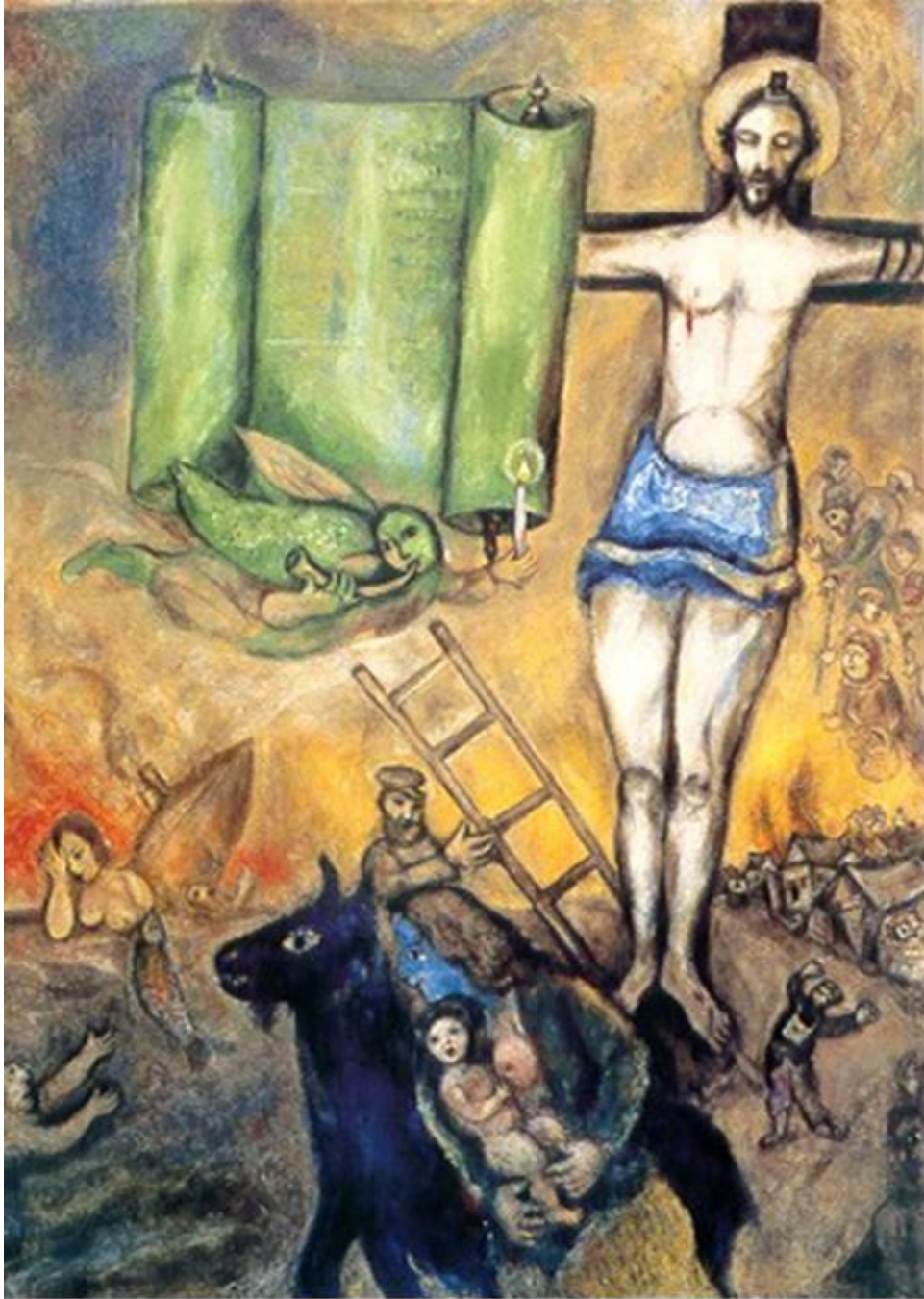


Als jij Gods zoon bent,



Meditatie ds. G. R. Rinsma zondag 5 maart 2017
(eerste zondag 40dagentijd)

Eerste lezing: Genesis 2:7-9; 3:7-9

Evangelielezing: Mattheüs 4:1-11

OVERWEGING

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Als je een peuter rond hebt lopen, zoals jullie, dan weet je dat het nog veel moet leren. Als ouder moet je het wijzen op gevaren, als ouder moet je het wijzen op regels, als ouder moet je het wijzen op grenzen. Niet alles mag, niet alles kan. Je moet zo nu en dan 'nee' zeggen tegen je kind. Met liefde natuurlijk en op de goede manier. Dus niet: dat mag niet, maar ik wil niet dat je dit doet. Of ik wil dat je dit laat. Dat heet opvoeding.

En trek die gedachte nu eens door naar de bijbel, maar de schriftlezing van vandaag. Ook Israël, het volk in de woestijn, moet worden opgevoed. Ze zijn als het ware pas geboren. Ontsnapt aan de farao, gevlucht door de Rietzee en aan de overkant ter wereld gekomen. Maar nu, pas geboren, wie zal het volk opvoeden? Wie zal het behoeden voor gevaren? Dat water is bitter - kun je beter niet van drinken. Wie zal het wijzen op regels? We lezen het verder op. Daar in de woestijn gaf de HEER hun wetten en regels, Hij zei: 'Als jullie de woorden van de HEER, jullie God, ter harte nemen, als jullie doen wat goed is in zijn ogen en al zijn geboden en wetten gehoorzamen, zal ik jullie met geen van de kwalen treffen waarmee ik Egypte heb gestraft. Ik, de HEER, ben het die jullie geneest.'

En om die reden gaat Mozes de berg op. Om de regels van God in ontvangst te nemen. Let wel; het zijn geen regels om de regels. Om iemand klein te houden of onder de duim. Het zijn geen regels om iemand te laten merken wie er de baas is. Het zijn regels om ieders VRIJHEID TE WAARBORGEN Want, zo klinkt de aanhef, de preambule. 'Ik ben de HEER, uw God, die u uit Egypte, uit de slavernij, heeft bevrijd. Ik ben de Ene, God-over-jou, die jou heb uitgeleid uit het land van Egypte, uit het diensthuis.

Opnieuw te vergelijken met een kind, dat voor het eerst door zijn ouders naar een peuterspeelzaal wordt gebracht. Voor die tijd had een kind misschien het rijk alleen, maar komt het daar op die peuterspeelzaal niet voor het eerst in aanraking met regels. Regels, die het samenspelen mogelijk moeten maken? Regels, die moeten voorkomen dat het ontaardt in een chaos, die moeten voorkomen dat het ene kind spulletjes pakt van

de ander? Ik ben al lang niet meer op een peuterspeelzaal geweest en de kleuterschool is nog langer geleden, maar één van de eerste regels, die ik er leerde, was het verschil tussen 'mijn' en 'dijn'. Als ik met het speelgoed van een ander kind wilde spelen, moest ik het netjes vragen. En als die dat niet wilde, mocht ik het niet afpakken.

Die regel krijgt ook Israël ingeprent: Niet begeren zul je het huis van je naaste, zijn veld, zijn dienaar, zijn slavin, zijn os, zijn ezel en vul maar aan.

En als je er op let, en zeker in de vertaling van de Naardense bijbel, dan staat dat 'niet' steeds voorop. Niet zul je je maken een kapbeeld van enige gestalte in de hemelen boven, niet zul je voor hen je buigen niet zul je hen dienen; niet doodslaan zul je, niet echtbreken zul je, niet stelen zul je, niet antwoorden zul je over je naaste als valse getuige.

Wie nee zegt, geeft een grens aan. Tot hier en niet verder. Niet om de grens zelf, maar om de achterliggende waarde te beschermen. Welke dat is? Ik hoor het de juf van de kleuterschool nog zeggen: ook een ander kind wil graag kunnen spelen in de zandbak. Ook een ander kind heeft recht om gelukkig te zijn, ook een ander kind heeft recht om ongestoord te mogen spelen. Ook de ander heeft recht om te mogen leven. En zal de filosoof Levinas zeggen: aan het gelaat van de ander ontspringt het fundamentele gebod: gij zult niet doden.

En dan vooral het gelaat van de kwetsbare ander, die niet voor zichzelf kan opkomen. In die tijd waren dat vrouwen, kinderen, wezen, vreemdelingen. Daarom mocht je niet echtbreken, niet doden, niet stelen en niet begeren van wat van een ander is. Om hun vrijheid te beschermen. Want, zo schrijft Paulus over de 10 woorden: 'Pleeg geen overspel, pleeg geen moord, steel niet, zet uw zinnen niet op wat van een ander is' –deze en alle andere geboden worden samengevat in deze ene uitspraak: 'Heb uw naaste lief als uzelf.' Want de liefde berokkent uw naaste geen kwaad, dus de wet vindt zijn vervulling in de liefde.

Wie zijn medemens liefheeft, zal hem niet vermoorden, zal niet van hem stelen, noch valse verklaringen tegen hem afleggen. Wie zijn vrouw liefheeft, zal haar niet verkrachten. Nee, natuurlijk niet.

Maar waarom houdt zich er dan niet iedereen aan? Waarom wordt er geroofd, vermoord, gestolen, verkracht? Eergister; een vriend van mijn zoon kreeg een telefoontje van de politie: opnieuw ingebroken.

Ik keer weer even terug naar de bijbel, naar het oude testament. Als Mozes de berg op gaat en daar veertig dagen en nachten verblijft, dan heeft hij het volk Israël aan de leiding van zijn broer toevertrouwd. Net zoals ouders op een gegeven moment wel eens avondje uit willen en dan een oppas vragen. En stel dat ze dan bij thuiskomst ontdekken dat de kinderen nog niet in bed liggen en in plaats daarvan nog televisie kijken, op internet rondsurfen. Ik noem maar wat.

En daarom hoor je in de politiek vaak stemmen opgaan: er moet meer toezicht komen, er moet strenger worden gestraft, er moet harder worden opgetreden.

Maar zo werkt het niet; sterker het werkt soms helemaal averechts. En waarom is iets wat elk kind op en gegeven moet leren inzien, moet leren begrijpen, wat elke ouder, opvoeder een kind moet bijbrengen. Regels, die van buitenaf worden opgelegd zonder dat een kind snapt waarom, die wekken alleen maar agressie en weerstand op. Maar waarom je voor een rood licht moet stoppen, zal elk kind snel genoeg begrijpen. En zal het dan er niet uit zich zelf aan houden? Uit wat we noemen wel begrepen eigen belang?

Dat is één. Maar het verhaal van Jezus in de woestijn leert mij nog iets.¹ In de woestijn is er geen controle, geen oppas, geen toeziend ouder, die over hem waakt en hem op de regels wijst. Zelfs God lijkt in de woestijn afwezig te zijn; Zijn naam wordt niet genoemd. Jezus is er moederziel alleen. Alleen met de titel: zoon van God. Hij staat – om het zomaar te zeggen - op de rand van volwassenheid. Op een tweesprong in zijn leven. Welke invulling zal hij geven aan het zoonschap van God? Op welke manier zich als zoon van God profileren? Dat is waar de duivel op zinspeelt. Zoals hij ooit in het paradijs de woorden van God verdraaide en bij de argeloze eerste mens achterdocht tegen God zaaide² en tegelijk zijn begeerte opwekte,³ zo probeert de duivel hier opnieuw Jezus te verleiden tot een eigen invulling van het zoon zijn van God.

¹ Alleen het evangelie van Mattheüs en Lucas kennen dit verhaal van de verzoeking; het Markus-evangelie lijkt niets te weten van de aard van de satanische verleidingen. Maar Mattheüs, die het Marcus-evangelie naast zich had liggen, toen hij zijn eigen schreef, vult dit verblijf in de woestijn dramatisch in met drie duidelijk omschreven verleidingen. Fantasie, gewoon de dikke duim? Nee, op de keeper beschouwd houdt Mattheüs hier een preek, voegt hij een preek in. In drieën nog wel

² Jullie zullen helemaal niet sterven,' zei de slang. 'Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, dat jullie dan als goden zullen zijn en kennis zullen hebben van goed en kwaad.

³ Gen. 3: Zijn vruchten zagen er heerlijk uit, ze waren een lust voor het oog, en ze vond het aantrekkelijk dat de boom haar wijsheid zou schenken. Ze plukte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en ook hij at ervan. Toen gingen hun beiden de ogen open en merkten ze dat ze naakt waren.

Voorbeelden waren er in zijn tijd te over. Mensen, die zich als volksleiders opwierpen. Zoals de valse messias Jozef Theudas die, als eens Mozes, opnieuw de wateren van de Jordaan zou splitsen⁴ of zoals Simon de Magiër die vanaf een gebouw naar beneden durfde te springen om daar door goede geesten te worden opgevangen.⁵ Tegenwoordig zou je het populisten noemen; toen heetten het nog messiaspretedenten, die Israël weer van Israël zouden laten zijn. Zoals er mensen zijn die vinden dat Friesland onafhankelijk moet worden.⁶

Maar nog voor Mattheüs zijn evangelie had geschreven, had Paulus de christenen in Thessaloniki al gewaarschuwd:

Laat u door niemand misleiden, op geen enkele manier. De dag van de Heer breekt niet aan voordat velen zich van het geloof hebben afgekeerd en de wetteloze mens verschenen is, hij die verloren zal gaan. Hij zal alles wat goddelijk en heilig is bestrijden en zich erboven verheffen, om in Gods tempel plaats te nemen op de troon en zich voor te doen als God zelf.⁷

Precies dat is, wat de duivel Jezus influistert: dat hij als Gods Zoon niet alleen alle macht, maar ook alle vrijheid heeft. Dat hij met niets en niemand rekening hoeft te houden en door niemand ter verantwoording zal worden geroepen. Alles en iedereen staat tot zijn beschikking. Hij heeft absolute macht, te vergelijken met dictators en usurpatoren.

Maar, zegt Paulus, de komst van de wetteloze mens is het werk van Satan en gaat gepaard met groot machtsvertoon en valse tekenen en wonderen en hij zal zijn volgelingen met zijn kwaadaardigheid verleiden.⁸

⁴ Hand. 5,36 Immers, enige tijd geleden wierp Teudas zich op als een man die het volk zou leiden, en ongeveer vierhonderd mensen sloten zich bij hem aan; hij werd gedood, zijn aanhang viel uiteen en verdween in het niets. Na hem was er Judas de Galileeër, die ten tijde van de volkstelling met zijn volgelingen in opstand kwam; ook hij ging ten onder, en al zijn volgelingen werden uiteengedreven.

⁵ E. Schillebeeckx, om het behoud van het evangelie pg. 72. Dit zijn werkelijke verhalen uit het vroege christendom, die destijds zo tot de verbeelding spraken dat ze zijn opgenomen in de Handelingen van de Apostelen. Soortgelijke gebeurtenissen vormen concreet ook de context van dit verhaal van Jezus' verleidingen Hand. 8,9-10 Voordien had een zekere Simon in de stad magie bedreven en de bevolking versteld doen staan. Hij beweerde over bijzondere gaven te beschikken, en iedereen, van groot tot klein, keek vol ontzag naar hem op omdat ze werkelijk meenden dat de grote macht van God in hem zichtbaar werd. Hij boezemde de bevolking ontzag in omdat hij hen geruime tijd verbaasd had met zijn magische kunsten.

⁶ <http://www.nu.nl/algemeen/867565/friesland-moet-onafhankelijk-worden.html> LEEUWARDEN - Friesland moet een onafhankelijk land worden binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Dat vindt de nieuwe regionale partij de Friezen. De partij doet volgend jaar mee aan de verkiezingen voor de Provinciale Staten. Voorzitter Doede Damsma van de Friezen stelde maandag dat de Friese bevolking zich in een referendum moeten kunnen uitspreken over onafhankelijkheid.

<https://petities.nl/petitions/referendum-friesland-onafhankelijk?locale=nl>

⁷ 2 Thess. 2:3-5

⁸ 2 Thess. 4:10-12 Want ze hebben de liefde voor de waarheid, die hen had kunnen redden, niet aanvaard. Daarom treft God hen met verblinding, zodat ze dwalen en de leugen geloven. Zo zal iedereen die de waarheid niet gelooft maar behagen schept in onrecht, worden veroordeeld.

Maar ook al lijkt God in de woestijn afwezig en klinkt Zijn naam niet, Jezus heeft in de woestijn wel een kompas. Een ethisch kompas. Jezus kent de bijbel. Of beter: hij heeft uit de bijbel Gods bedoeling leren kennen. Gods bedoeling met mensen. Eigenlijk is God wel degelijk aanwezig in de woestijn: in Zijn woord. In Jezus' weerwoord. In het gevecht tegen de verleiding draagt Jezus God bij zich: in het weerwoord, dat hij tegen de duivel zal opwerpen. Er staat geschreven: niet alleen van brood zal de mens leven. Er staat geschreven: Gij zult de Here, uw God, aanbidden en Hem alleen dienen. Er is gezegd: Gij zult de Here, uw God, niet verzoeken. Drie keer zal Jezus nee zeggen. Uit eigen vrije wil.

En als je als ouders dat bereikt, dat je kind uit zichzelf weet wanneer het nee moet zeggen. En het dan ook daadwerkelijk doet, dan heb je, vind ik, toch zeker een onderscheiding verdiend.

Maar wanneer zeg je nee? En tegen wie zeg je nee? Ooit lang geleden was dat voor christenen volstrekt duidelijk. Het was een 'nee' tegen de keizer, tegen de hele romeinse cultuur. Tegen de oorlog en het militarisme. Tegen de onderdrukking en tegen de wreedheid. Tegen het vermaak en tegen de genotzucht. De brieven van Paulus staan er vol van.

Maar het werkelijke nee van Jezus gaat nog een laag dieper; Jezus zegt 'nee' tegen de macht. De macht om alles te kunnen bepalen, de macht om over alles te kunnen beschikken. Om grenzen zomaar te sluiten, om mensen naar willekeur te vervolgen. Om.... Om alleenheerser te worden. Een despoot, een tiran.⁹

⁹ E. Schillebeeckx, om het behoud van het evangelie, pg. 68 Achtergrond van dit verhaal over Jezus' verleidingen is in feite de permanente verleiding van het joodse volk zelf. Onder het bestel van het eerste testament is Israël bij uitstek 'zoon van God'. Welnu, in het evangelie van Mattheüs wordt de levensweg van Jezus uitgelegd als een poging om de authentieke geestelijke ervaring van Israël te doen herleven. Het gaat er om het religieuze herstel van de twaalf stammen van Israël. Sleutelwoord van heel dit verhaal is Deuteronomium 8,2: 'Blijf denken aan heel die tocht van veertig jaar, die de Heer uw God u in de woestijn heeft laten maken. Hij heeft u toen vernederd en op de proef gesteld om uw gezindheid te leren kennen: Hij wilde zien, of gij Zijn geboden zoudt onderhouden of niet. Jezus herhaalt dus de ervaring van Israël en moest daarom dezelfde proef ondergaan als eertijds het volk: veertig dagen verblijf in de woestijn, meemaken wat Israël ervoer.

De eerste verleiding veronderstelt een van het veertig dagen vasten hongerige Jezus, zoals eertijds het volk in de woestijn. De verleider zegt: 'als gij de Zoon Gods zijt', en brengt dit zoonschap in verband met het mannowonder. Ook Jezus kan, als zoon van God, woestijn-stenen in lekkere broodjes veranderen, zo luidt de verleidelijke suggestie. Wellicht kan hij het, maar hij verwerpt elke aanleiding om eigen messiaanse volmacht tot eigen baat te misbruiken. Zoon Gods heeft niets te maken met dergelijke groteske wonderdoenerij!

Voorts getuigen de profeten van Israëls constante verleiding om groot te gaan op zijn zoonschap van God; dit is de achtergrond van de tweede verleiding. Dit volk kan immers altijd op God vertrouwen, terecht; maar het deed dat vaak in vermetele zelfoverschatting in de zin van: ons kan niets overkomen, de Heer is met ons! Jezus' reactie op die tweede verleiding is een citaat uit Deuteronomium 6,16: 'Gij zult de Heer uw God niet tarten zoals ge dat in Massa hebt gedaan'. Dit is een verwijzing naar de gebeurtenis die in Exodus 17,7 wordt verhaald. Daar staat: 'Mozes noemde de plaats Massa en Meriba vanwege de verwijten der Israëlieten en omdat zij de Heer hadden uitgedaagd met de vraag: Is de Heer nu bij ons of niet?' Twijfelen aan Gods aanwezigheid bij

Die macht wijst Jezus af. Niet alleen omdat hij weet dat hij zijn ziel er door zal verliezen. Maar ook omdat hij God, zijn God, ermee zou verloochenen, wanneer hij als zoon een totaal andere weg zou kiezen. Want dat is er wat op het spel staat. Wanneer ben je zoon van God? Wanneer kind van God?¹⁰ En hoe kunnen wij zonen en dochters van God worden?¹¹

Het antwoord is: ja, dat kun je, ja dat ben je, door je onvoorwaardelijke trouw aan het eerste gebod: God boven al lief te hebben. Door je gehoorzaamheid aan de Vader. En daar, waar het volk Israël als zoon Gods mislukte, slaagt Jezus als Zoon. En daarin al ligt de uniciteit van Jezus van Nazaret als zoon van God. Aan zijn loyaliteit aan de eerste woorden van Israëls grote, ook dagelijkse gebed: 'Hoor, Israël, de Heer is onze God, Hij alleen! Gij moet de Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel en met al uw krachten' ¹²

Zijn tijdgenoten hebben dat niet begrepen, zijn volksgenoten jouwden hem er zelfs om uit: 'Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als je de Zoon van God bent, red jezelf dan maar en kom van dat kruis af!' ¹³

En de autoriteiten van toen, de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten, accepteerden alleen een politieke, met macht en pracht beklede invulling van het messiaans leiderschap. En kunnen het niet dus

Zijn volk is God zelf op de proef stellen, maar die aanwezigheid van God bij Zijn volk geeft dit volk geen stormvrije zones, geen immuniteit tegen lijden en tegenspoed.

Ook de derde beproeving komt uit de ervaring van Israël, in verband met de belofte aan Israël in Deuteronomium 6,10-15: Wanneer de Heer uw God u in het land gebracht heeft dat Hij uw vaders Abraham, Isaac en Jakob heeft beloofd,... zorg er dan voor uw God niet te vergeten... Gij moogt niet achter andere goden aanlopen. Want de Heer uw God, die bij u is, is een jaloezige God'.

¹⁰ Om uit te leggen hoe wij dat zoonschap van Jezus, dus Jezus als zoon van God, moeten zien. Dat zit hem echt niet in een bijzonder DNA, dat zit hem echt niet in een biologische verwantschap. Ja, dat is eeuwen zo gedacht en er is in de kerkgeschiedenis ook enorm over gesteggeld, zodat we formuleringen kregen: als God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God; geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader; en door wie alles is geworden.

Maar Mattheüs, als hij dit zou lezen, zou z'n hoofd schudden. Het gaat hem niet om een compromistekst die de eenheid in de jonge kerk moet herstellen, nee, waar hij in zijn tijd - dat is na de verwoesting van de tempel - mee te maken heeft, is een heropleving van messiaspretendenten. Dat horen we zelfs van een joodse historicus als Flavius Josephus en ook van heidense historici als Tacitus en Suetonius.

¹¹ Kun je als gewoon mens, toch dochter van God zijn? Ja, zegt Paulus in zijn Galaten brief: U bent nu geen slaven meer, u bent kinderen van God en als zijn kinderen bent u erfgenamen, door de wil van God. En in zijn Romeinen brief: Allen die door de Geest van God worden geleid, zijn kinderen van God.

want God heeft ons niet zijn Geest gegeven om weer bange slaven van ons te maken. Nee, God heeft ons zijn Geest gegeven om van ons zijn kinderen te maken. En als Gods kinderen bidden wij: 'Abba, Vader!'

Ja, zegt Jezus in dit evangelie: gelukkig de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden. Ja, zegt Johannes, want wie hem wel ontvingen en in zijn naam geloven, heeft hij het voorrecht gegeven om kinderen van God te worden

¹² Deut. 6,4-5

¹³ Matth. 27:40

niet rijmen, dat Jezus, die anderen had gered, zichzelf niet kon redden. Voor hen is het een gotspe¹⁴. Als hij pretendeert koning van Israël te zijn, dan kan hij toch wel van het kruis afkomen.¹⁵

Hun spot verraadt hun blindheid voor het ware zoonschap: "hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die hem nu dan redden, als hij hem tenminste goedgezind is. Hij heeft immers gezegd: "Ik ben de Zoon van God."¹⁶

Maar juist daarom zal Jezus kiezen voor het tegengestelde. De weg van de onmacht. De weg van het lijden. De weg van het kruis. Niet uit masochisme, maar uit menselijkheid. Menselijkheid, die in alle kwetsbaarheid, in alle onmacht, in het lijden een appèl op ons doet. Zie mij aan. Zie mij aan. Zie wat je mij aandoet.

En dan, als hij sterft, schrijft Mattheus, zal God van zich laten horen, zich manifesteren. Want precies op dat moment scheurt in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën, en beeft de aarde en spleten de rotsen, zoals ooit op de berg Sinai. En als de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelen en merken wat er gebeurt, raken ze in paniek en moeten dan schoorvoetend: 'Hij was werkelijk Gods Zoon.'¹⁷ Amen.

¹⁴ Een gotspe, ook wel gespeld als chotspe, is een begrip waarvan de betekenis ligt tussen 'gewaagdheid' en '(verregaande) onbeschaamdheid', en is vergelijkbaar met het oud-Griekse 'hybris'. Het eerste gedocumenteerde gebruik van 'gotspe' in het geschreven Nederlands dateert van 1937.[1]Klassiek voorbeeld van een gotspe: iemand die zijn vader en moeder vermoordt, en vervolgens de rechter om clementie vraagt omdat hij wees is.

¹⁵ Matth. 27:41

¹⁶ Matth. 27:43-44

¹⁷ Schuman, Al deze woorden, over het evangelie naar Mattheüs, pg. 184

Kennelijk gaat de evangelist er van uit, dat zijn lezers bij zijn beschrijving onmiddellijk zullen denken aan allerlei gedeelten uit de zo geheten apocalyptische literatuur. Geschriften, ontstaan in tijden van verwarring en verdrukkingen, waarin op kleurrijke wijze de geheimen van de eindtijd, de 'laatste dingen', worden onthuld. Er waren vele hiervan in omloop. Ook in de canon van het Oude Testament zijn er nog stukken van terechtgekomen, zoals het boek Daniel of passages als Jesaja 24-27 of Ezechiël 37-39. Vooral dat laatste stuk heeft kennelijk mede een stempel gezet op de wijze waarop hier in Mattheus 27:50-54 de dood van Jezus en de gevolgen daarvan worden beschreven. Want daar, in Ezechiël 37, gaat het over graven die geopend worden, nadat de stem van de profeet heeft geklonken, en nadat er een aardbeving geweest is. De doden gaan pas feitelijk herleven, wanneer de geest over hen is opgeroepen: 'Korn van de vier windstreken, o geest, en blaas in deze gedoden, zodat zij herleven!' (Ezechiël 37:9, zie al 7 en 8). Wat nu Mattheüs op zijn beurt hier beschrijft, roept onmiskenbaar herinneringen op aan dat visioen in Ezechiël 37. De luide schreeuw van Jezus wordt zo tot die profetische stem uit het visioen. En dat Jezus, zoals Mattheüs letterlijk schrijft, de geest uitzond, sluit daarbij aan. Het oude visioen van Israëls wederopstanding uit de ballingschap wordt met Jezus' dood tot een nieuwe werkelijkheid. Dat is het wat de evangelist met deze zeer opmerkelijke passage heeft willen uitdrukken.

In dat verband moeten we extra aandacht besteden aan de herhaalde vermelding in dit gedeelte van de aardbeving, die plaatsheeft op het moment van het sterven van Jezus (zie 27:51 en 54). Bij Mattheus is er vaker sprake van een aardbeving, en elke keer gaat het dan om een bijzondere gebeurtenis. Zo'n gebeurtenis krijgt daarmee een eindtijd-allure. De eerste keer dat de evangelist een aardbeving vermeldt, is bij de storm op zee (zie 8:24, vertaald met 'onstuimigheid'). Die scene weerspiegelt de weg van de navolging in tijden van beslissende aard. Dan is er sprake van een 'beving' in Jeruzalem, op het moment dat Jezus die stad binnengaat; ook dat moment krijgt hiermee dus een heel speciaal accent (zie 21:10, vertaald met 'in rep en roer'). Vervolgens horen we weer

over aardbevingen in de rede over de laatste dingen, dus daar waar we het ook het eerste zouden verwachten (zie 24:7). Maar feitelijk geheel onverwacht gaat het dan opnieuw over een aardbeving in de beschrijving van Jezus' dood aan het kruis. En de vijfde en laatste keer horen we er opnieuw van in Mattheüs' versie van het opstandingsverhaal: 'En zie, er kwam een zware aardbeving' (zie 28:2).

Al deze vermeldingen van een beving - op zee, in de stad, onder de aarde - markeren dus bij de eerste evangelist even zovele beslissende momenten. De weg van Jezus, maar ook de weg van de navolging, is de messiaanse weg door de tijden heen, met steeds opnieuw het karakter van de eindtijd. Kruis en opstanding vormen op die weg de meest beslissende momenten. En daarom is er hier een en andermaal sprake van een aardbeving, de laatste keer zelfs van een zware aardbeving. Dat is dan ook het allermeest beslissende moment.